

ENTERIJERSKO UREĐENJE KAFETERIJE U GRADSKOM JEZGRU**INTERIOR DESIGN OF A COFFEE SHOP IN THE CITY CENTER**Jovana Rajić, *Fakultet tehničkih nauka, Novi Sad***Oblast- ARHITEKTURA**

Kratak sadržaj – Rad čine istraživački i projektantski deo, koji proizilaze jedan iz drugog. Kroz pregled istorije kafeterija i ugledne primere dobija se uvid u način oblikovanja enterija, koji za cilj ima da izgradi identitet brenda stvarajući ugodno i toplo mesto za korisnike.

Ključne reči: Uređenje enterijera, koncept, arhitektura,

Abstract – The paper consists of a research and a design part that arise from each other. Through an overview of the history of the coffee shops and prominent examples, the way of designing the interior is obtained, which aims to build a brand identity by creating a pleasant and warm place for users.

Keywords: Interior design, concept, architecture,

1. UVOD**1.1. Opis izabrane teme**

Za mnoge ljude, poseta kafeteriji je esencijalni deo svakodnevnog života. Kultura ispijanja kafe ubrzano se razvija i potražnja za potrošnjom se povećava. Samo nekoliko brendova kafu služe ne samo kao proizvod, nego više od toga, prodaju stil života i različita iskustva uz kafu.

Dizajn enterijera ugostiteljskih objekata postaje sve važniji zbog potrebe za unapređenjem u odnosu na konkurenciju, korisničkog iskustva i identiteta brenda.

Sposobnost prilagođavanja trenutnim trendovima i potrebama je izazov sa kojim se susreću arhitekte.

1.2. Pojam kafeterije

Program kafeterije je dat kompletno proizvoda koji se nude kupcima, brzim servisom za služenje kafa različitih vrsta, pre svega espressa, kapučina ili late makijata. Mnoge kafeterije takođe služe i lagana jela kao što su sendviči ili kroasani, mafini i ostala peciva koja se najčešće uzimaju uz kafu kao doručak.

Kafeterije mogu biti mala lokalna mesta ili multinacionalni lanci koji rade po franšiznom poslovnom modelu na lokacijama širom sveta. Najreprezentativniji primeri su „Starbucks Coffee“, sa sedištem u Sjedinjenim Američkim Državama i „Costa Coffee“, sa sedištem u Velikoj Britaniji.

NAPOMENA:

Ovaj rad proistekao je iz master rada čiji mentor je bio Radomir Kojić, docent iz polja umetnosti.

„Starbucks Coffee“

Američki roman Mobi Dik, poslužio je kao inspiracija za ime, evocirajući pomorsku tradiciju ranih trgovaca kafe.

U Sijetlu 1971. godine „Starbucks“ je otvorio svoju prvu prodavnicu u kojoj su se prodavala pečena zrna kafe, čaj i začini iz celog sveta.

Nakon deset godina, dogodio se susret Huarda Šulca sa „Starbucks“ kafom. On se tada pridružuje kompaniji i dešava se totalni preokret koji je uticao na ono što je „Starbucks“ danas. Nakon putovanja u Milano i otkrivanja italijanskih kafeterija, javila se inspiracija da se tako nešto prenese u Sijetl. Tada počinje novo poglavlje, otvaraju prvu kafeteriju. Uskoro se proširuju na Čikago, a zatim i Kaliforniju, Vašington i Njujork. Prva prodavnica preko okeana otvara se 1996. u Japanu, a u Evropi 1998. godine.

Danas „Starbucks“ ima preko 36.000 lokacija u 83 zemlje i najveći je svetski lanac kafeterija.

Sa kulturnog stanovišta, kafeterije služe kao centri društvene interakcije, pružaju posetiocima mesto za okupljanje, razgovor, čitanje, pisanje, ali i mesto gde mogu biti sami.

1.3. Cilj

Enterijer ima za cilj da izgradi identitet brenda stvarajući osećaj mesta koje je ugodno, otvoreno i toplo za kupce da uživaju u kafi. Ideja je bila da se stvori promeњljiv, a jednostavan prostor ispunjen ljudima i pričama.

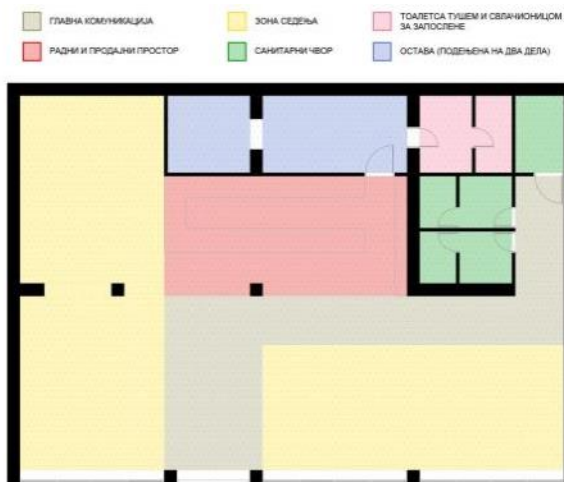
2. UREĐENJE ENTERIJERA**2.1. Koncept**

Jednostavna osnova i transparentnost fasade koja je orijentisana ka ulici, uticali su u najvećoj meri na oblikovanje prostora. Tipologija mesta uslovlila je raspored prostorija, slika 1.

Enterijer espresso bara najčešće se formira oko dugačkog pulta, na kom se nalazi sva potrebna oprema kao što je espresso mašina, industrijski mlin za kafu, oprema za baristu, šoljice različitih veličina...

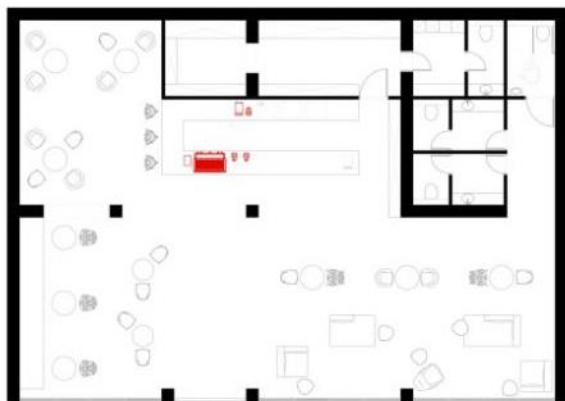
S obzirom na to da je organizovan pult vrlo važan za dobro funkcionisanje, potrebno je promisliti pri projektovanju gde se pozicionira oprema i sve ostalo što je potrebno pri pravljenju kafe.

Pult zauzima centralno mesto u prostoru i oko njega se formiraju potrebne prostorije, tako da ne odvlače pažnju i ostavljaju fokus na onom što je tema i namena ovog enterijera. Lokacija šanka omogućava svakom posetiocu da posmatra proces pravljenja kafe.

Slika br. 1 - Šema podelje funkcija u prostoru

Pomoćne prostorije, kao što su svlačionica sa toaletom za zaposlene i skladišni prostor, sakriveni su iza pulta i pozicionirani tako da funkcionalnost bude na prvom mestu. Važno je bilo ostvariti nesmetanu artikulaciju u prostoru, kako bi se postigla efikasnost rada, slika 2.

Slika br. 2 - Novoprojektovana osnova

Sedenje je podeljeno u tri grupe, u kojima se prepliću isti komadi nameštaja, različitih boja.

Leva zona od pulta čini dve grupe sedenja. Podela je postignuta postavljanjem police koja je pozicionirana između stuba i bočnog zida i time se diverzifikuje prostor kako bi bio što interesantniji konzumentima. Zonu do staklene fasade čini linalno organizovano sedenje na jednoj dugačkoj zajedničkoj klupi, oko koje se stolovima vrši podela. Sedenje u dnu lokala stvara intimniji osećaj za nekog ko možda želi da uz kafu uzme neku od izloženih knjiga i u ušuškanoj atmosferi je prelista.

Treću zonu čini nisko sedenje do izloga, kroz koji se širi pogled na užurbanost svakodnevnog života.

Različiti elementi enterijera dizajnirani su tako da pruže osećaj udobnosti korisnicima koji doživljavaju prostor. Cilj je bio ostvariti domaću atmosferu udobnosti i isprojektovati mesto koje može da služi kao ulična dnevna soba za okupljanje ljudi koji gaje istu strast prema kafi.

2.2. Ton karta

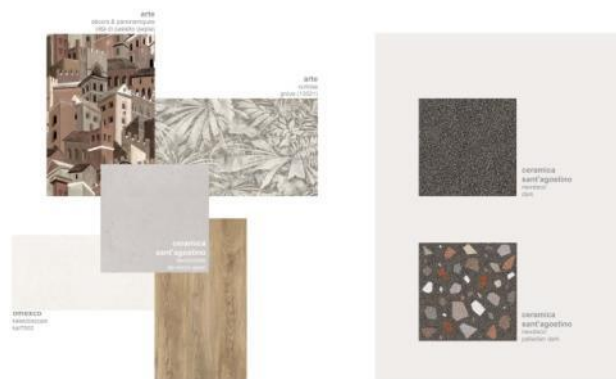
Harmonija prostora postiže se korišćenjem svetlih tonova koji kreiraju svežu atmosferu, slika 3.

Postavljanjem keramičkih pločica bezvremenskog teraco dezena u celom prostoru, stvara se jedan monolitni

volumen koji povezuje različite elemente enterijera. Postiže se minimalistička podloga koja omogućava dalje kombinovanje različitih materijala i tekstura.

Zidne obloge i police od hrastovog drveta unose toplinu u prostor. Pažljivo izabrane tapete stvaraju dinamiku i povezuju tonove.

Korišćenjem prirodnih materijala i boja, stvara se prijatna i opuštana atmosfera. Upečatljivi detalji stvaraju kontrast u prostoru.

Slika br. 3 - Ton karta

3. Rasveta

Rasveta je organizovana i podeljena u različite grupe, koje prate različite zone enterijera.

Šinska rasveta postavljena je tako da naglašava osnovno kretanje korisnika u prostoru. Ona prvenstveno povezuje ulaz sa šankom i dalje ukazuje putanju koja vodi ka bloku sa toaletima.

Organizacija spotova uslovljena je pozicijom sedenja. Iznad svakog stola postavljena su dva spota i time se dobija dovoljna količina osvetljenosti.

Šank kao najvažniji momenat kafeterije, naglašen je razigranom kompozicijom svetiljki prefinjene i sofisticirane siluete. Svetlosna tela istog dizajna, urađena u tri različite visine, unose određenu dozu napetosti u prostor.

Dinamična kompozicija sačinjena od visilica minimalističkog dizajna, koja se nalazi u zoni izloga, oblikovno podseća na oblake i predstavlja vizuelnu spregu sa spoljnim prostorom.

3.4 Mobilijar

Upotrebom vanvremenskih komada nameštaja izbegava se prilagođavanje trenutnim trendovima. S obzirom na to da je baza enterijera svedena, ostavljeno je prostora da nameštaj unese duh i autentičnost u prostor.

Izbor stolica sveo se na dve ikone dizajna. Jedna stolica u više varijacija prepliće se kroz prostor, izbegavajući monotoniju. Od boja zastupljene su bela, crna i crvena, slika 4. do slika 8.

Najdominantniji upotrebnii predmet u enterijeru svakako je espresso aparat. Italijanski brend „La Marzocco“ je upečatljiv primer koji spaja kvalitetan proizvod sa atraktivnim dizajnom. Konkretan model u jarko crvenoj boji predstavlja završni dodir u enterijeru.

Slika br. 4 - Izometrijski prikaz

Slika br. 5 - 3d prikaz

Slika br. 6 - 3d prikaz

Slika br. 7 - 3d prikaz

Slika br. 8 – 3D prikaz

4. ZAKLJUČAK

Od prve pojave kafeterija pa sve do današnjih dana njihova suština ostala je neizmenjena. Tradicija ispijanja kafe predstavlja život u njegovom najjednostavnijem obliku, uz sposobnost da se uživa u svakom trenutku.

Bez obzira na trendove i primenjeni stil u enterijeru, primaran je kvalitet proizvoda koji se nudi. Cilj je postizanje opuštene atmosfere, gde ljudi mogu da ostvare socijalnu interakciju.

Inovacije i fleksibilnost u korišćenju materijala, boja i tekstura pružaju širok dijapazon mogućnosti za projektovanje kafeterija u zadatom kontekstu.

5. LITERATURA

- [1] *William H. Ukers*, All about Coffee: A History of Coffee from the Classic Tribute to the World's Most Beloved Beverage,
- [2] *W. Scott Haine*, The World of the Paris Café: Sociability among the French Working Class, 1789-1914

Kratka biografija:

Jovana Rajić rođena je u Sremskoj Mitrovici 1996. godine. Osnovne studije na Fakultetu tehničkih nauka iz oblasti Arhitekture završila je 2022. godine. Master rad brani 2023. godine u oblasti Dizajna enterijera.